

Змест

Прадмова	9
Вайна	
Нарэшце можна адпачыць!	17
Кананада з-пад Асаўца сарвала набажэнства ў Саколцы	19
Германец кідае людзей у агонь. У Вільні рэквізуюць падушкі	24
Штодня чуваць кананаду	26
З'язджайце!	
Скаціна зімой будзе падыхаць з голаду	28
Пераможнае паражэнне рускіх падпальвае ўвесь край	29
Няма загаду выганяць сялян, але рэкрутаў пакідаць нельга	34
Сяляне з Архоўка чакаюць паперы	36
Як схопяць бабу, дык цыцкі ёй паадразаюць	41
Нават сабака і кот заскокваюць на воз	44
Лепш пра гэта не пісаць	49
Шчаслівая няўдача	56
Страта і адзінота	
Жывы ланцуг ад Холмскай губерні да самай Сібіры	60
П'юць ваду з-пад конскіх капытоў, часам паміраюць ад пераядання	62
Бацьку вязуць на могілкі і там пакідаюць	65
Можа пабег куды, а можа немец забіў	68
Ты бадзяга, такое дзіця аддаеш	70
Лісце, а не людзі	71
Пасля таго, як прайдуць бежанцы, застаецца гара конскіх эскрэнтаў	77
Мы адчувалі неабходнасць стварэння арганізацыі	81
Памолімся Богу без бацькошкі	84
Бежанцы павінны атрымліваць кампенсацыю ці дабрачынную дапамогу?	88

Мы, бежанцы

Гэта нейкае кола з «Пекла» Дантэ	91
Чорт ведае, на што падобная гэтая ежа	92
Гэта не анёлы. Гэта бежанцы	94
Пахаванне жывой дзяўчынкі	96
Дурная вясковая баба	97
Цьху на ўсіх паліцэйскіх! Самому цару гэта скажу!	102
Што рабіць з гэтымі людзьмі? Я заплюшчваю вочы	105
Нам ужо зусім не да жартаў	108

У цягніку

Не селі на цягнік — іх праблема	110
Пакорна звяртаемся за парадай	111
Анучны цягнік Сафіі Аляшчук	115
Хацелі ехаць у Самару, трапілі ў Самарканд	117
Такой салодкай капусты Сафія ніколі не ела	121
У цягніку, дзякаваць богу, усе здаровыя	122
Людзі-вароны і звяры-прывіды	125
Прывезлі нас на Волгу, каб патапіць	129

Матухна Расія

Так добрая маці вітае сваіх дзяцей	133
На пероне чакае сам д'ябал	137
Гэта брыдкае месца і ёсць Крым?	139
Ці не заразяць яны нас тыфам?	141
Адна надзея на заклінальніка змей	144
Куча дошак знікае, бо робяць з іх труны для дзяцей	145
Мальбя сэрцайкі распаліся на кавалкі	148
Мы не для таго ўцякалі ад немца, каб цяпер на яго працаваць	150
Паважаная ўстанова з невядомай назвай, дапамажыце	154
Нашы даставалі скрыпкі і пачыналіся танцы	158
Рускія ядуць чорны хлеб, палякі — белы	161
Гродзенскія картофельнікі, кацапы, палячкі	163
Элегантная сям'я з фатаграфіі	165
Заходні вецер прыносіць пах свойскага хлеба	167

Рэвалюцыя

Больш перад урокамі маліцца не будзем	171
Гэта не ваша справа, бежанцы	175
Людзі людзей елі	177
Няхай бежанцы не просяць дрэва на труны	179
Нас больш за ўсё, але мы не маем прадстаўніка	182
Дадому!	184

Вяртанне

Спачатку палякі, потым праваслаўныя і яўрэі	185
Як выйсці з расійскага грамадзянства?	188
Пасведчанне польскасці бабы Аляксандры	191
Вяртацца ці не вяртацца?	193

Злачынцаў няма дзе размяшчаць, трэба перасяліць дзяцей.	195
Пыталі, хто быў нашым панам	197
Сафія Аляшчук памірае двойчы.	199
У пошуках бабы Надзі	202
Вітаем, землякі!	204
На любімую Радзіму?	214

Голы камень

Што б там ні было, уцяку ў Адэсу	216
Жабы падаюць са столі	218
Канчатковы канец свету.	220
Няхай ваша старая дапаможа мне з парэшткамі.	223
Дзядзька не хоча зімой бясплатна карміць Юзафа	226
Трэба было прынамсі паабедаць	228
Хто не быў баязліўцам, мог уладкавацца	232
Яны на нашай крыўдзе	233
Некаторыя абклеівалі сцены грашыма	235
Завяшчанне Лявона Навумюка	236
Вось табе і маеш <i>родзіну</i>	238

У новай айчыне

Ах ты малы бальшавік!	240
У цэлым па-польску разумею	242
Наша царква ўжо не наша	246
Ці можа праваслаўны селянін стаць палякам	250
Прарок Ілья будзе на Саколышчыне сталіцу свету.	252
Адвеку мы спалі, но нас разбудзілі.	255
Маладыя ўсё яшчэ не могуць знайсці сябе.	257

Новае жыццё

Каханне. Маруся і Марцін	261
Паўлік, заражаны Расіяй і іншым жыццём	264
Юлія плануе з'ехаць у Ізраіль	267
Анастасія збірае братоў і сясцёр	269
Магілы блізкіх засталіся там	272
Калі ўспамінае дзяцінства, у памяці паўстае Казань.	276
Калі кажуць, што ў Расіі нічога няма, не веру	281

Тое, што засталося

Памяць.	284
Ідэнтычнасць	290
Дачка	292
Падзякі.	294
Бібліяграфія	296
Крыніцы фотаздымкаў	302